

4/2018

**Putování po křížcích, křížích
a božích mukách v Pístině a v okolí**

u příležitosti poutě sv. Zdislavy 26. 5. 2018

Úvodem

Tělovýchovný spolek Pístina byl založen v roce 2015. Zařadil se tak k ostatním spolkům působícím v obci a jeho hlavním cílem bylo rozšíření a obohacení kulturního a společenského života v Pístině. Jedním z prvních počínů byl pokus obnovení vesnické pouti. Vzhledem k tomu, že tradice pouti v Pístině nebyla pevně zakořeněna, rozhodl se spolek navázat na novodobější poutě, které pravidelně pořádal pro své klientky i veřejnost domov pro osoby se zdravotním postižením Domov Pístina. Patronkou a symbolem pouti se stala svatá Zdislava, ochránkyně rodin, chudých a nemocných.

30. května 2015, přesně na svátek svatě Zdislavy, se uskutečnil 1. ročník znovuobnovené pouti v Pístině. Jelikož význam pouti netkví jen v novodobých světských radovánkách, ale měl by mít především duchovní rovinu, rozhodli jsme se dát výrazu „poutí“ jeho doslovný význam. Putování po křížcích, křížích a božích mukách, na které vyrážejí poutníci po bohoslužbě v kapli svatě Kateřiny, se neodmyslitelně pojí s poutí svatě Zdislavy již od samého počátku.

V souvislosti s putováním každý rok pravidelně vychází tištěný Bulletin přinášející informace nejen o trase samotného putování a jednotlivých zastaveních, ale také o starobylých rodech, gruntech, chalupách a zájímavostech z obce Pístina. Každoročně je Bulletin obohacen o nové poznatky o místních rodinách, po jejichž historii společně s nimi pátráme. Za uplynulé tři roky se také díky příspěvkům z Jihočeského kraje - a především vlastní pile a zájmu majitelů - podařilo opravit a zachránit mnohé z těchto drobných sakrálních památek.

Díky podpoře obce Pístina, nadšení členů spolku a mnoha dalších příznivců tak mohou znovu ožít místa a příběhy těchto němých svědků historických událostí, neodmyslitelně patřících do života našich předků a kulturního vývoje naší krajiny.

Radim Adam
předseda TSP

Děkujeme všem, kteří se podíleli na vzniku Bulletinu a všem, kteří na jeho stránkách umožnili zveřejnění údajů o sobě a svých blízkých.

Obsah

Úvod	1
Obsah	2
O pouti v Pístině	3
O Pístině do dnešních dnů	4
Popis putování	5
Putování za křížky	6
Mapa putování	11
Historie gruntů, chalup a rodů	12
Pojmenování po chalupě	18
Zajímavosti z historie i současnosti	21
O dubu	24
Zdroje a citace	25
Závěr	25

O pouti v Pístině

Tradice vesnických poutí je, stejně tak jako v Pístině, dlouhá řada století. Patřily vždy k významným událostem v životě vesnice. Bohužel tato tradice začala ve druhé polovině minulého století odezívat, až poutě skončily úplně. Dle vzpomínek místních pamětníků bývala pouť v Pístině na Cyrila a Metoděje, později byla pouť spojována s poutí ve Stráži na Petra a Pavla. To se však změnilo tím, že současný Domov Pístina uspořádal poprvé pouť v roce 2003, a pak se staly poutě nejen událostí v životě obyvatel ústavu, ale i celé vesnice. V té době se také Domov Pístina přihlásil k odkazu sv. Zdislavy z Lemberka a ve svém areálu jí postavil zasvěcená boží muka.

Již v průběhu roku 2014 bylo zřejmé, že sociální ústav koncem roku 2015 ukončí svou činnost v obci. S touto představou se vedení ústavu rozhodlo již v roce 2015 pouť neorganizovat. Byla by jistě škoda, kdyby tato mnohaletá tradice skončila. A tak se zastupitelstvo obce v součinnosti s Tělovýchovným spolkem Pístina rozhodlo pouť zachovat a v roce 2015 ji organizačně zaštitit.

Hlavní poutě na sv. Zdislavu se konají vždy u příležitosti jejího svátku, který podle tradičního kalendáře připadá na konec května. Zdislava z Lemberka byla česká šlechtična a za svého života se věnovala řadě aktivit ve prospěch chudých a zdravotně postižených. V roce 1907 byla prohlášena za blahoslavenou a roku 1995 papežem Janem Pavlem II. za svatou.

Poutě měly vždy určitý náboženský obsah. V posledních letech došlo jak v Pístině, tak v jejím okolí k řadě oprav tzv. malé sakrální architektury. Kříže, křížky a boží muka vypovídají nejen o víře lidí, ale i o historii sídel, rodin, památných událostí v životě obyvatel a v životě celé vesnice po mnoho staletí. Svůj odkaz tady předávají až do současnosti. Tak vznikl námět založit novou tradici „putování po nich“ a udělat z toho jeden z hlavních bodů programu poutě v Pístině.

První putování se uskutečnilo 30. 5. 2015, a s tím vznikl i bulletin Putování po křížcích, křížích a božích mukách v Pístině a okolí 1/2015. Putování se setkalo s dobrým ohlasem a zúčastnilo se ho několik desítek obyvatel a rodinných příslušníků z Pístiny, ale také ze Stráže nad Nežárkou a okolních vesnic. Každý následující rok se uskutečnilo nové putování a s ním vznikly nové bulletiny, doplněné o aktuální informace. Byla tak založena tradice.

2015

2016

2017

O Pístině do dnešních dnů

První písemné zmínky o vesnici jsou z roku 1397, kdy se objevuje název „Pyestyna“. K tomuto datu se také slaví výročí založení vesnice. Název je odvozen od slovního základu „písek“, tj. od písčitého okolí a hornin při kolonizaci a vzniku vesnice.

Pístina je malebná jihočeská vesnička, obklopená rybníky a lesy, která byla na základě své hodnotné venkovské zástavby a celkového urbanistického výrazu vyhlášena v roce 1990 vesnickou památkovou zónou lidové architektury.

Vesnice byla při svém vzniku zbožím pánů z Hradce. Později patřila k panství Stráže nad Nežárkou, které po vymření rodu pánů ze Stráže změnilo několikrát majitele, až ji v roce 1577 koupil Vilém z Rožmberka.

Obec je středověkého založení s dosud čitelnou původní půdorysnou strukturou. Základní velkou parcelaci na 16 velkých usedlostech uváděných v berní rule z roku 1654 a rovněž v Tereziánském katastru z roku 1757 dokládá i zřetelná mapa stavebního katastru z roku 1827, která je v podstatě platná až do dnešní doby.

Po celou dobu své existence ležela Pístina stranou závažných historických událostí. I husitská tažení a třicetiletá válka se jí dotýkaly jen okrajově. Vývoj obce probíhal relativně klidně, bez podstatných změn a zvrátů, které by výrazně ovlivnily život vesnice a zanechaly stopy na jejím výrazu.

Konec 15. století a začátek 16. století lze charakterizovat jako období relativního klidu a počínajícího hospodářského vzestupu celého kraje. Pístina byla založena a vyvíjela se jako typická zemědělská obec, kde měl mimo polního hospodářství velký význam i chov dobytka a včel. Svě místo zde měli také drobní řemeslníci.

Péče o dobytek byla svěřována jedné osobě, která pásala dobytek všech obyvatel vesnice společně na obecních pastvinách. Byli to obecní pastýři, kterým se říkávalo též slouhové. Tito lidé mívali i značné zvěrolékařské zkušenosti a často pomáhali v tomto směru hospodářům. O pastýřích se dochovaly zmínky již z roku 1603, kdy se uvádí „Maruše, dcera pastýře z Pístiny“, z roku 1607 pak pochází zmínka o „Martinovi, pastýři“ a následují další.

Za starých časů se v této oblasti pěstovalo hodně lnu, který sloužil k tehdy velmi rozšířené výrobě plátna. Pro zpracování lnu byly u každé obce zřízeny sušárny zvané pazderny, v nichž se len sušil pro celou obec. O sušení lnu v pazdernách pečovali zkušení lidé, kteří tam také bydleli. Nazývali se pazderníci. V Pístině víme o pazderníkovi Pavlovi z let 1615–1617, a lze najít celou řadu jeho následovníků. Pazderny bývaly dřevěné, proto stávaly z důvodu bezpečnosti dále od obce, aby se případný požár nerozšířil na okolní budovy.

Provozování polního hospodářství též vyžadovalo, aby v obci byli i řemeslníci. Především to byli kováři, kteří provozovali řemeslo v obecní kovárně. V Pístině se připomíná kovář na obci roku 1651. Dále bylo velmi potřebné kolářství. Zmínky o kolářích máme od roku 1730. Při stavbách domů se uplatňovali mistři tesařští, později koncem 18. a hlavně v 19. století, kdy byla většina dřevěných domů přestavována na zděné, mistři zedničtí. Z dalších řemeslníků zde byli evidováni krejčí a tkalci. Tkalcovský stav býval součástí mnoha domů, obyvatelé si často tkali plátna pro svou potřebu. Ve výčtu řemesel nesmíme zapomenout ani na hostinské. Ze starší doby se připomíná již roku 1687 Pavel Smrčka, hostinský v Pístině.

O veřejný pořádek v obci pečovali rychtáři, kteří byli dosazováni vrchností. Zachoval se seznam rychtářů obce Pístitiny od roku 1542, kde se jako první rychtář uvádí Javůrek.

Nábožensky příslušela Pístitina k faře Strážce nad Nežárkou, kostelu sv. Petra a Pavla. V obci byla v roce 1824 uprostřed návsi postavena nákladem obce kaple, která je zasvěcena sv. Kateřině a čtrnácti pomocníkům, a v současné době je chráněnou památkou.

Obec má poměrně rozlehlý katastr, na němž je mimo vlastní vesnice i několik samot (Stávecká bašta, Dvůr Bašta, Doňků haltýř, usedlosti u židovského hřbitova a chaty u Nové řeky).

Vesnice měla historicky vždy svou obec a samosprávu. Politikou vzniku střediskových obcí byl obecní úřad v Pístitině zrušen a vesnice se stala součástí Strážce nad Nežárkou. Začátkem devadesátých let se obyvatelé rozhodli obnovit svou samosprávu, a dne 29. 2. 1990 proběhly volby do obnoveného obecního zastupitelstva.

Nejvyšší počet obyvatel měla vesnice na přelomu 19. a 20. století; přibližně 350 osob a bylo obydleno celkem 67 čísel popisných. Poté se již počet obyvatel snižoval. Začátkem devadesátých let před přestěhováním ústavu sociální péče ze Strážce nad Nežárkou, měla vesnice cca 100 občanů, pak se jejich počet zvýšil, a ke konci roku 2015 bylo evidováno 179 občanů včetně 49 klientek ústavu. K 30.4.2018 má Pístitina 106 obyvatel a 72 čísel popisných, z nichž trvale obydleno je 48 a 24 slouží k rekreačním účelům. Ze současných 106 obyvatel je pouhých 13 dětí do 15ti let. Nejmladší občánek se narodil v březnu 2018.

Popis putování

- Putování začíná společným setkáním na návsi u kaple sv. Kateřiny v 15.45 h.
- Závěr putování je pak v prostoru hřiště na návsi, kde se koná pouť.
- Jde se po zpevněných polních cestách a veřejných komunikacích, není proto potřeba mít speciální vybavení a obuv.
- Putování má jednu trasu, která měří 6 km. Spolu se zastávkami je potřeba počítat s časem na její absolvování cca 2,5 h.
- Každé zastavení je spojené s jednou památkou (křížek, kříž, boží muka, kaple).
- Jednotlivá zastavení jsou zaznamenána v mapě, která je součástí tohoto bulletinu.
- Fotografie byly pořízeny v letech 2015-2018.
- Některé památky jsou spojeny s tradičními rody ve vesnici a situačně jsou používány i názvy usedlostí „po chalupě“.

Zastavení č. 1

Křížek u kaple sv. Kateřiny

- Označení: A13
- GPS: 49°02'58.56"N, 14°54'00.84"E
- Katastrální území: Pístitina
- Majitel/uživatel pozemku: Obec Pístitina
- Křížek byl opraven v roce 2012 z iniciativy a prostředků obce Pístitina a za finančního příspěví Jihočeského kraje.
- Křížek stojí na místě původního dřevěného kříže, který měřil asi 4 metry a dosahoval až k římsě kaple. Kříž později uhnil a v roce 1953 darovala současný křížek rodina Kovářova z Pístitiny. Křížek se dříve nacházel na hřbitově ve Stráži nad Nežárkou. Rodina Kovářových byla velmi zbožná a křížek věnovala katolické obci na počest jejich strýce, který působil jako kněz v Hořepníku.

Zastavení č. 2

Boží muka sv. Zdislavy

- Označení: A12
- GPS: 49°03'06.84"N, 14°53'53.88"E
- Katastrální území: Pístitina
- Majitel/uživatel pozemku: Jihočeský kraj
- Boží muka byla vybudována z darového materiálu v průběhu května 2002, stavbu provedli údržbáři Domova Pístitiny.
- Na místě božích muk byla původně jen louka, kterou tehdejší ÚSP koupil a na místě vybudoval mimo jiné též rybník, na jehož výstavbu přispěla také obec Pístitina.
- Do niky božích muk byl umístěn reliéf sv. Zdislavy, který vytvořila paní Zdena Skořepová. Reliéf byl umístěn 14. 5. 2003 a náklady na vytvoření reliéfu uhradil Ing. Houška z Pístitiny. Kaplička byla vysvěcena páterem Habartem za účasti ministrantů Kutišových a katolické obce Pístitiny.
- V roce 2017 došlo k odcizení reliéfu svatě Zdislavy a tento čin byl podnětem k nadšenecké iniciativě vytvoření malby – obrázku, který by byl inspiračně odvozen z božích muk svatě Kateřiny, ve kterých je ve výklenku umístěn obraz svěťice malovaný na plech. V podobném duchu byl vytvořen obrázek s portrétem a atributy svatě Zdislavy (listy vinné révy a kostelík). Nadaný autor, teprve 9letý Ondra Karlík, pomocí svého dědy Jiřího Karlíka z Pístitiny obraz namaloval a instaloval na místo původního reliéfu.

Zastavení č. 3

Křížek Houšků u Dolního návěsího

- Označení: A5
- GPS: 49°03'01.69"N, 14°54'03.41"E
- Katastrální území: Pístita
- Majitel/uživatel pozemku: Obec Pístita
- Křížek byl opraven v roce 2012 z iniciativy a prostředků obce Pístita a za finančního přispění Jihočeského kraje.
- V roce 2015 byly osazeny obrubníky v rámci opravy chodníků v obci.
- Křížek byl tradičně spojen s obyvateli gruntu čp. 12 „U Houšků“, viz část „*Historie selských rodů*“.
- U křížku neroste žádný strom, jeho zasazení je záměrem do budoucna.

Zastavení č. 4

Křížek Brachů/Polanských

- Označení: A6
- GPS: 49°02'53.15"N, 14°54'38.71"E
- Katastrální území: Pístita
- Majitel/uživatel pozemku: Zdeněk Polanský
- Křížek je věnován na paměť Janu Houškovi, který se narodil 17. 6. 1884 v Pístitě. Byl odveden v roce 1915 jako náhradní záložník 75. pěšího pluku v J. Hradci. Zemřel na následky zranění 27. 2. 1916 na ošetřovně Červeného kříže, na osotrově Asinara (Sardinie v Itálii). Oficiálně prohlášen za padlého byl ale až 20. 5. 1917.
- Křížek byl opraven v roce 2010 iniciativou a na náklady rodiny Houšků z čp. 2.

Zastavení č. 5

Křížek Maxů u Nového rybníka

- Označení: A11
- GPS: 49°03'03.22"N, 14°54'53.79"E
- Katastrální území: Pístina
- Majitel/uživatel pozemku: Hana Samcová
- V roce 2016 rodina Maxů (Samců) z čp. 65 s pomocí prostředků od Jihočeského kraje provedla celkovou opravu křížku. Tento křížek je výjimečný svým ohrazením kamennými sloupy.

Zastavení č. 6

Křížek na Prohánidlech

- Označení: A15
- GPS: GPS 49°2'25.108"N, 14°55'21.592"E
- Katastrální území: Příbraz
- Majitel/uživatel pozemku: X
- O původním křížku je známo, že se u něj zastavovaly k modlitbě pohřební průvody z Libořez do Stráže.
- Nápis na torzu podstavce kříže svědčí o tom, že byl zhotoven v druhé polovině 19. století.
- Nejspíše nejde o zbytek původního kříže, ten byl pravděpodobně úplně zlikvidován. Toto torzo umístil na jeho místo p. Váša z Mníšku.
- V roce 2015 získali Hlouškoví od starosty obce Kunžak starý kříž, který nechali zrestaurovat do stávající podoby, a v červnu téhož roku byl nainstalován na místo.

Zastavení č. 7

Kříž Beránků

- Označení: B1
- GPS: 49033080, 14917105
- Katastrální území: Mníšek
- Kříž postavil Jan Beránek v roce 1854 z usedlosti č.p. 28 (grunt 18), který měl za manželku Marii Vášovou z Pístitiny.
- Na zadní straně kříže je vytesán nápis „Kříž tento jest ku cti a chvále Boží nákladem Jana Beránka postavený 1854“.
- Jan Beránek byl zbožný muž, zasloužil se také o vybudování kaple v Mníšku a postavil též křížek na Prohánidlech, který byl po II. světové válce rozvalen a je tam dodnes patrné jen torzo tohoto křížku.

Zastavení č. 8

Kříž Hajnů u Nového rybníka

- Označení: B3
- GPS: 49033584, 14910225
- Katastrální území: Mníšek
- Kříž je spojen s rodinou Hajnů, která hospodařila na gruntu 9 (čp. 17) a která měla v tomto území řadu pozemků. Z této rodiny pochází František Hanta, obyvatel Pístitiny.
- Na kříži jsou zřetelné iniciály M. H. a rok 1898.

Zastavení č. 9

Kříž Hajnů nad Kouškovcem

- Označení: B4
- Katastrální území: Mníšek
- Kříž je také spojen s rodinou Hajnů jako na předchozím zastavení.
- Na kříži jen nápis „Tento kříž věnoval ke cti a chvále boží Jan Hajna z Mníšku“.
- Na kříži je letopočet 1889.

Trasa putování za křížky 2018:

- 1 - Křížek u kaple sv. Kateřiny
- 2 - Boží muka sv. Zdislavy
- 3 - Křížek Houšků u Dolního návěsního
- 4 - Křížek Brachů/Polanských
- 5 - Křížek Maxů u Nového rybníka
- 6 - Křížek na Prohánidlech
- 7 - Kříž Beránků
- 8 - Kříž Hajnů u Nového rybníka
- 9 - Kříž Hajnů nad Kouškovicem

Historie gruntů, chalup a rodů

Grunt 3 – čp. 16

Jan Dvořák vlastnil tento grunt třetí v pořadí v roce 1579. Vrchnosti platil při sv. Jiří 13 grošů a při sv. Havlu stejně. Odevzdával 2 džbery ovsa. Jan Dvořák byl majitelem tohoto gruntu podle slavatovského urbáře ještě v roce 1613, měl 2 čtvrti polností a úroky platil stejně.

Václav Dvořák byl majitelem gruntu v roce 1654, měl 21 str. polí, z toho 14 str. osíval jako jař i jako ozim, choval 4 voly, 3 krávy, 5 jalovic, 16 ovcí a 2 prasata. Vlastnil tento grunt ještě v roce 1668. Revisitační komice shledala menší výměry pozemků a menší počty chovaných zvířat než uvádí berní rula – jeho stavení bylo „mírný a dobrý“.

Matěj Dvořák podle gruntovní knihy vlastnil usedlost v roce 1707, od svého předchůdce Matěje Beneše ji převzal za sumu 220 kop.

Vít Dvořák se stal majitelem gruntu v roce 1742.

Šimon Dvořák převzal grunt po zemřelém otci Vítovi v roce 1769. Šimon Dvořák zemřel podle pozůstalostního protokolu bez kšaftu dne 8. 1. 1818. Pozůstalé děti – synové Václav, Jakub a František.

Václav Dvořák, syn, se ženou Marií, roz. Boukalovou z Lásenice, stává se majitelem gruntu po smrti Šimona Dvořáka – zápis v grunt. knize ze dne 24. 8. 1818.

František Dvořák stal se majitelem chalupy 20. 1. 1822 po zemřelém Václavovi Dvořákově za 745 zl. – zápis v grunt. knize ze dne 20. 1. 1825.

Jan Dvořák přebírá grunt 30. 10. 1838 po zemřelé Anně Dvořákové a 30. 6. 1859 po zemřelém Františkovi Dvořákově za 2.827 zlatých. V roce 1864 podle svatební smlouvy přebírá Josefa Dvořáková, rozená Průchová, polovinu usedlosti čp. 16. Jan Dvořák domkář, nar. 1840 a manželka Josefa, nar. 1843 v Příbrazi, vlastnili usedlost v roce 1870. V té době měli jednu dceru a na statku s nimi žila svobodná sestra hospodáře. Na usedlosti sloužila služka a čeledín. Žila tu také rodina podnájemníků. Rodina Jana Dvořáka hospodařila na gruntě ještě v roce 1880. V té době měli syna Františka a dvě dcery Josefu a Albínu. V podnájmu zde žila rodina Jakuba Kadlece zedníka, nar. v roce 1840, s manželkou Marií a dvěma dětmi. Chovali celkem 11 kusů hov. dobytka. Rodina Jana Dvořáka hospodařila na gruntě téměř ve stejném složení ještě i v roce 1890.

František Dvořák nar. v roce 1870, s manželkou Anežkou, nar. v roce 1876 ve Stajce, stali se majiteli gruntu v roce 1897. V roce 1900 již měli syna Františka a právě narozenou Kristinu. V nájmu tu bydlela rodina Josefa Dvořáka – manželka Josefa a dcera Marie. Rodina Františka Dvořáka hospodařila na gruntě ještě v roce 1910 a 1921.

Tomáš Bouška z Týna nad Vltavou a Martina Boušková rozená Širhalová z Jindřichova Hradce, koupili nemovitost v srpnu 2013 od synovců a neteří původních majitelů manželů Dvořákových: Mgr. Jaromíra Dvořáka, Vladimíra Dvořáka, Jiřiny Paulové a Jany Princové.

Grunt 4 – čp. 17

Petr Křížuov vlastnil tuto v pořadí 4. usedlost v roce 1579. Platil vrchnosti při sv. Jiří 14 grošů a při sv. Havlu stejně. Odevzdával 5 džberů ovsu.

Martin Křížův byl majitelem gruntu v roce 1613, měl 2 čtvrti polí, platil vrchnosti 34 grošů a dával 5 džberů ovsu.

Martin Kříž, zřejmě už syn, vlastnil tento sedlácký grunt podle berní ruly v roce 1654, měl 23 str. polností, z toho osíval na podzim a na jaře 11 strychů, choval 4 voly, 4 krávy, 7 jalovic, 22 ovcí a 5 prasat. Byl majitelem usedlosti ještě v roce 1668, revisitační komise shledala jeho výměry pozemků a počty chovaného dobytka poněkud menší, ale jeho stavení bylo „obširná a dobrá“.

Vít Kříž podle grunt. knihy převzal po zemřelém otci Martinovi grunt v roce 1695 za 180 kop.

Tomáš Kříž přebírá od otce Víta grunt v roce 1737.

Karel Kříž po smrti otce Tomáše se stal majitelem gruntu v roce 1769.

Jakub Kříž po zemřelém otci Karlovi převzal usedlost v roce 1781 za 180 kop.

Tomáš Blažek převzal grunt od Matěje Marýšky podle zápisu v grunt. knize ze dne 7. 4. 1816, fol. 3.

Jan Blažek, syn, dědí grunt podle zápisu grunt. knihy ze dne 15. 4. 1949. Suma 1.389 zl. Podle pozůstalostního protokolu zemřel dne 7. 4. 1828 na této usedlosti František Blažek – vrchnostenský sluha, který tu bydlel u svého bratra Jana Blažka.

František Blažek a jeho snoubenka Anna Hřivnáčová převzali usedlost od ovdovělé matky Marie Blažkové v roce 1849. František Blažek – rolník, nar. v roce 1823 a jeho manželka Anna, nar. v roce 1824 ve Sřibřeci, vlastnili tuto usedlost ještě v roce 1870. Na statku sloužil čeledín a služka. Podle odevzdávacího listu ze dne 19. 3. 1875 – pozůstalost po zemřelé Anně Blažkové, tj. její polovina usedlosti, se vkládá do vlastnictví Františku Blažkovi. Hospodář František Blažek byl majitelem usedlosti ještě v roce 1880. V roce 1875 zemřela manželka Anna a hospodář se znovu oženil se značně mladší Kristinou, nar. v roce 1851. V té době měli již dvě dcery: Annu, nar. v roce 1877 a právě v roce 1880 narozenou Marii. Na statku sloužil čeledín Tomáš Kříž, nar. v roce 1864 v Příbrazi. Ve stájích usedlosti bylo celkem 16 kusů hov. dobytka. Rodina Františka Blažka hospodařila i v letech 1890 a 1900.

Václav Průcha, nar. v roce 1872 a manželka Marie, nar. v roce 1880, dcera předchozího statkáře Františka Blažka, vlastnili grunt od roku 1903 a ještě v roce 1910. Na výměnku žili matka Kristina Blažková a její vnuk František Blažek. Sloužil tu čeledín František Donaušlacht z Nejdku a Anna Zvonková z Třeboně. Václav Průcha byl majitelem gruntu ještě v roce 1921.

V roce 1954 se přistěhoval do obce se svou družkou Hermínou Schmidovou a jejím mužem Václav Schödl ze Suchdola nad Lužnicí, dříve Nové Vsi. Václav Schödl koupil od Františka Prokše čp. 17 (Křížů) usedlosti i se všemi pozemky a lesy. Manžel Hermíny Schmidové, který s nimi žil ve společné domácnosti, zemřel v roce 1955. Václav Šedl (už uváděn česky) zemřel v roce 1972 ve věku 74 let.

Paní Šedlová vlastnila grunt pravděpodobně do 70. let dvacátého století.

Rodina Mülerova vlastnila nemovitost do roku 1992.

Rodina Novotných vlastnila nemovitost do roku 2002.

Firma VOK-REAL, s.r.o. vlastní nemovitost do současnosti.

Chalupa 23 - čp. 22

Kašpar Pikolomy převzal tuto chalupu od svého otce Václava v roce 1712.

Šimon Pouzar se v roce 1745 přizienil k dceři předešlého majitele, Mariáně.

Martin Fantyš, tesař, přebírá chalupu od Šimona Pouzara v roce 1746.

Vojtěch Kříž koupil chalupu od Martina Fantyše v roce 1769 za sumu 54 zl.

Antonín Kubín si v roce 1782 bere schovanku Vojtěcha Kříže a chalupa mu byla přepsána.

František Houška res. Anna Houšková se stali podle zápisu v grunt. knize ze dne 13. 6. 1815, fol. 2 majiteli „té na obecním gruntě stojící chalupy, která po smrti nadjmenovaného Vojtěcha Kříže, převádí se na jeho manželku Annu, respektive manželku Františka Houšky“.

Antonín Tomiška a manželka Mariána kupují od Anny Houškové usedlost v roce 1820.

Josef Kříž a Anna Křížová, roz. Tomišková, převzali chalupu od Antonína Tomišky v roce 1849 za 180 zl.

Tomáš Slouha a manželka Marie koupili chalupu od manželů Josefa a Marie Křížových v roce 1867 za 500 zl. Tomáš Slouha, zedník a domkář, nar. 1828 v Dol. Lhotě a manželka Marie, nar. v roce 1834 také v Dol. Lhotě, vlastnili usedlost v roce 1870. V té době měli syna Karla a žila zde rodina nájemníků. Podle soupisových archů byla rodina Tomáše Slouhy majitelem chalupy ještě v roce 1880 i v roce 1890. V té době měli jediného syna Karla.

Karel Slouha nar. v roce 1866, s manželkou Marií, nar. také v roce 1866 ve Vydří, stali se majiteli stavení v roce 1892. V roce 1900 měli tři děti – Františku, Marii a Růženu. V nájmu tu bydlela rodina Tomáše Slouhy – manželka Marie z Lásenice. V roce 1910 měla rodina Karla Slouhy už šest dětí – Marii, Františka, Františku, Růženu, Karla a Ludvíka. Na výměnku tu v té době bydlela svobodná Marie Slouhová z Lásenice.

Marie Slovanová, roz. Slouhová, s manželem Františkem vlastnili nemovitost do roku 1975. František Slovan zemřel v roce 1975, Marie Slovanová byla majitelkou do roku 1978.

Anna Tůmová, roz. Slovanová, dcera Marie a Františka Slovanových, spolu se svým manželem Václavem Tůmou se stali majiteli nemovitosti od roku 1979 až do roku 2002.

Drahuška Mihóková, roz. Tůmová, vlastnila nemovitost od roku 2003 do roku 2008. Po její smrti v roce 2008 se majiteli stávají její manžel Michal Mihók a dcera Zuzanka Mihóková, kteří chalupu čp. 22 vlastní dodnes.

Chalupa čp. 30

Jan Houška kupuje tuto chalupu od Jana Kříže s povolením vrchnosti v roce 1780 za 50 kop.

Jan Kovář přiznal se k dceři zemřelého držitele Jana Houšky Anně a podle zápisů ze dne 13. 6. 1815 se stal vlastníkem této, na obecním gruntě stojící, chalupy. Zápisu byl jako svědek přítomen rychtář pístinský, Jan Kubín.

Josef Kovář hospodařil na chalupě do roku 1869.

František Kovář stal se majitelem na základě postupní smlouvy mezi Josefem Kovářem a manželé Františkem a Marií Kovářovými z 10. 3. 1869, 400 zl.

František Kovář – domkář, nar. v roce 1840 a jeho manželka Marie, nar. v roce 1849 ve Vydří, vlastnili grunt ještě v roce 1870. V té době měli dceru Marii. Společně s nimi žili dva výměnkáři.

Jan Pícha stává se majitelem chalupy v roce 1875. Jan Pícha, nar. v roce 1831 – zedník z Políkna a jeho žena Marie, nar. v roce 1830 v Roseči, jsou vedeni jako majitelé chalupy v roce 1880. V té době měli syny Šimona a Karla, dále dcery Albínu a Kristinu. V chalupě dále bydlel zedník František Spurný s manželkou Marií a synem Františkem, dále pak na výměnku Anna Spurná, nar. v roce 1820 v Příbrazi. Jan Pícha s manželkou Marií a dětmi Karlem a Kristinou hospodařili na usedlosti ještě po 10 letech, v roce 1890. Syn Karel tehdy jako truhlář pracoval ve Vídni.

Karel Pícha nar. v roce 1863 v Roseči – truhlář, s manželkou Albínou, nar. v roce 1870 ve Stejce, vlastnili domek od roku 1893. V roce 1900 měli dvě děti, Josefa a Terezii. V roce 1914 měli už šest dětí, Josefa, Terezii, Marii, Růženu, Karla a Annu. V nájmu tam v té době bydlel Josef Cach s manželkou Markétou a dětmi Josefem, Františkem a Karlem. Rodina Karla Píchy hospodařila na usedlosti i v roce 1921. V r. 1931 umírá Karel Pícha, Albína zde bydlí až do r. 1957, kdy umírá. V domě bydlí již pouze neprovdaná dcera Marie Píchová, která umírá v r. 1966.

Majitelkou domu se po dohodě rodiny stává nejstarší dcera **Terezie Píchová**, provdaná Turečková, v té době ovdovělá, žijící ve Stráži nad Nežárkou. Dům si zrekonstruovala rodina její dcery Marie Maryškové, která se sem stěhuje v r. 1971 s manželem Čestmírem a dětmi Čestmírem, Vladimírem, Mojmírem a Petrem, k nimž přibyla v r. 1979 ještě dcera Magda. Terezie umírá v r. 1973, Čestmír umírá v r. 2008. Marie zde žije dosud.

Chalupa 24 - čp. 38

Václav Hložek převzal toto stavení od Ondřeje Medka v roce 1713.

Adam Fantyš se stává majitelem chalupy, kterou koupil od Václava Hložka v roce 1726.

Josef Fantyš dědí chalupu po otci Adamovi v roce 1753.

Petr Kutil koupil chalupu od Josefa Fantyše v roce 1771.

Martin Kopyta se stal majitelem po Petru Kutilovi v roce 1776.

Kašpar Spurný a manželka Marie se podle kontraktu stali majiteli chalupy v roce 1815. Chalupu koupil od Františka Berana podle zápisu ze dne 17. 6. 1815.

Řehoř Spurný vlastnil chalupu po otce Kašparu Spurném v roce 1837.

Ignác Dvořák a Terezie stali se vlastníky usedlosti, kterou jim dosavadní majitel Řehoř Spurný v roce 1860 přenechal.

Jan Prokeš koupil chalupu od Ignáce a Terezie Dvořákových podle kupní smlouvy ze dne 22. 6. 1869 za 579 zl. Na usedlosti tehdy dále žili: Řehoř Spurný, otec majitele, nar. 1801 – nádeník, jeho manželka Anna, nar. v roce 1808 a syn František, nar. v roce 1841. Tomáš Kopyta, vysloužilý voják, nar. 1810 v Pístině, pravděpodobně potomek dřívějších majitelů. Jan Prokeš s manželkou Marií, nar. v roce 1847 z Lásenice, byl majitelem usedlosti ještě v roce 1880. V té době měli syny Václava, Františka, Jana a dcery Annu a Terezii. S nimi společně na chalupě žil vdovec Řehoř Spurný, nar. v roce 1801 v Pístině.

Marie Prokešová vlastnila usedlosti podle odevzdávacího listu ze dne 27. 2. 1885.

Josef Mládek, tesař z Třeboně, a manželka Marie, nar. v roce 1847 v Lásenici, vdova pro Janu Prokešovi, vlastnili domek v roce 1890. V té době měli pět dětí – Ignáce, Blažeje, Marii, Kateřinu a Kristinu. Bydleli s nimi děti z prvního manželství: manželčiny děti – František Prokeš, Václav Prokeš, Jan Prokeš a Karel Prokeš. V podnájmu tu kromě toho bydlela rodina Josefa Koláře – manželka Marie a dcery Markéta a Marie.

Marie Mládková, vdova po Josefu Mládkovi, je vedena jako majitelka chalupy v roce 1900. Společně na usedlosti žily děti z prvního manželství František Prokeš, Václav Prokeš a dcera z druhého manželství Kristina Mládková.

František Prokeš nar. v roce 1872 a manželka Kristina, rozená Mládková, nar. v roce 1880 ve Vydří, vlastnili tento domek od roku 1903. V roce 1910 měli tři děti – Františka, Karla a Marii. Žila s nimi výměnkářka Marie Mládková s dcerou Kristinou a synem Adolfem. František Prokeš byl majitelem chalupy i v roce 1921.

Josef Viček nar. 1968, původem z Mníšku, koupil nemovitost od tehdejšího majitele Milana Viktory v roce 2008 a žije na čp. 38 dodnes.

Chalupa čp. 39

Tomáš Jílek a **Kateřina** převzali tuto, na obecním gruntě stojící, chalupu před několika léty po zemřelém **Josefu Mrkvičkovi** z Pístitiny za 150 zl. Zápis v grunt. knize z 19. 3. 1831.

Kateřina Jílková stala se majitelkou druhé poloviny chalupy dne 15. 1. 1844 bez kšaftu po zemřelém manželovi **Tomášovi Jílkovi** za 80 zl. – zápis v grunt. knize fol. 49 b ze dne 22. 3. 1844

František Jílek zedník, nar. v roce 1833 v Příbrazi a jeho manželka **Marie**, nar. v roce 1844 v Pístitně, vlastnili chalupu v roce 1870. Spolu s nimi žila výměnkářka **Kateřina** a svobodná dcera **Marie**.

František Jílek syn, nar. v roce 1833 v Pístitně – zedník, a manželka **Marie**, nar. v roce 1836 v Příbrazi. Měli syna **Václava** a dceru **Marii** a jsou vedeni majiteli domku v roce 1880. Bydlela s nimi vdova **Kateřina Jílková**, nar. v roce 1807 a její dcera, dosud svobodná a nar. v roce 1842. Dalším obyvatelem chalupy byl **Josef Průcha**, nar. v roce 1841, vdovec – žebrák, a jeho matka **Marie**, nar. v roce 1807 a jejich vnuk.

Václav Jílek nezletilý, stal se majitelem domku podle odevzd. listu ze dne 16. 6. 1888.

Tomáš Kříž nar. v roce 1862 – svob. nádeník, **Marie Jílková**, nar. 1836 – vdova a její matka **Rozalie Křížová**, nar. v roce 1818, žili v této chalupě na základě trh. smlouvy ze dne 12. 10. 1889 a ještě v roce 1890.

Karel Chalupa nar. v roce 1865 s manželkou **Františkou**, nar. v roce 1867 v Plavsku, s dětmi **Karlem**, **Františkem**, **Rudolfem** a **Adolfem** žili na chalupě od roku 1893 a ještě v roce 1900. Bydlela s nimi matka **Marie Chalupová** – vdova, teta **Anna Jílková** a teta **Marie Jílková**, nar. v roce 1843 v Příbrazi. Rodina **Karla Chalupy** ve stejném složení žila na této chalupě i v roce 1910.

Rudolf Chalupa domkář, se ženou **Alžbětou** vlastnili usedlost od roku 1919 a i v roce 1921.

Stanislav Římnáč nar. v roce 1946 s manželkou **Josefou**, nar. v roce 1945 žili na chalupě od roku 1970 s dětmi **Stanislavem**, **Marcelou** a **Martinem**.

Stanislav Římnáč ml. nar. 1967 žije na chalupě čp. 39 od roku 1997 se svou manželkou **Zdenkou**, nar. v roce 1972 a synem **Reném**, nar. v roce 1996.

Pojmenování po chalupě

Jak bývá obvyklé v jihočeských vesnicích, udržují se názvy usedlostí „po chalupě“. I toto pojmenování se pak různě v historii vyvíjelo, a tak se mnohdy ani starousedlíci nemohou shodnout, jak se které usedlosti vlastně říká. Chtěli jsme to toho alespoň částečně vnést jasno a zpracovali jsme následující přehled. Čp. (čísla popisná) vznikla na konci 18. století na základě královského sčítání obyvatel a domů v rakouském mocnářství v roce 1770 a toto číslování se udrželo v podstatě dodnes. Tato čísla popisná tak nahradila číslování gruntů a chalup z 16. století podle gruntovních knih. V obecní kronice je zaznamenáno pojmenování po chalupě z roku 1930. V tabulce je ještě sloupec se zavedenými názvy chalup, jak je používají v současnosti místní pamětníci a konečně pak současní obyvatelé.

čp.	číslo podle gruntovní knihy	pojmenování po chalupě	zavedené názvy chalup	současní obyvatelé	uveřejněno v bulletinu
1	Grunt 11	u Kutílů		Zahradníkoví	03/2017
2	Grunt 12	u Houšků		Houškoví	03/2017
3	Grunt 13	u Vášů		Jiráčkoví	
4	Chalupa čp. 4	ve Vášové chalupě		Fišerovi st.	
5	Grunt 14	u Valendů		Fišerovi ml.	03/2017
6	Chalupa čp. 6	ve Smrčkové chalupě	u Krejčů	Jechová - rekreační	
7	Grunt 15	u Smrčků		Blažkoví	03/2017
8	Grunt 16	u Tomišků		domov pro osoby se zdrav. post.	03/2017
9	Chalupa čp. 9	v Tomišské chalupě	u Solilů	Pejša - rekreační	
10	Chalupa čp. 10	u Udrů		Trojákoví	
11	Chalupa čp. 11	u Kálů	u Bártů	Keltoš - neobydleno	
12	Grunt 1	u Doňků		Adamovi	03/2017
13	Grunt 2	u Spurnů		Spurní	03/2017
14	Chalupa 25	u Kučerů		Čuchnová - rekreační	
15	Chalupa čp. 15	v Dvořákové chalupě	u Svobodů	Táborský - rekreační	
16	Grunt 3	u Dvořáků		Bouškoví	04/2018
17	Grunt 4	u Křížů		Břicháčkoví - rekreační	04/2018
18	Grunt 5	u Kadlů	u Kaštánků	Petrovi	
19	Grunt 6	u Herynků		Průchovi	03/2017

čp.	číslo podle gruntovní knihy	pojmenování po chalupě	zavedené názvy chalup	současní obyvatelé	uveřejněno v bulletinu
20	Chalupa čp. 20	v Herynkové chalupě	u Vítků	Pracní - rekreační	
21	Chalupa čp. 21		u Hájků	Hana Kolářová	
22	Chalupa 23	u Slouhů	u Slovanů	Michal Mihók	04/2018
23	Grunt 7	u Brachů		Polanští	
24	Chalupa čp. 24	v Brachové chalupě		Kubínovi - rekreační	
25	Grunt 8	u Kubínů		Vladimír Šašek	
26	Chalupa čp. 26	u Fanyšů	u Šveců	Pacíkovi	
27	Grunt 9	na Kopečku	u Hryzáků	Kozlovi (Miroslav)	03/2017
28	Grunt 10	u Vítků		Jiří Jech	
29	Chalupa čp. 29	ve Vítkové chalupě		Bartošová - rekreační	
30	Chalupa čp. 30	u Píchů		Marie Maryšková	04/2018
31	Chalupa čp. 31		u Buštů	J. Liskovec	
32	Chalupa čp. 32	Obecní kovářská dílna		hasičská zbrojnice	
33	Chalupa čp. 33	Chudobinec		Maryška - rekreační	
34	Chalupa čp. 34	Židovský hřbitov		Moravec - rekreační	
35	Chalupa čp. 35	Pazderna (zrušena)		obecní úřad	
36	Chalupa čp. 36	Dvůr Bašta	budova již neexistuje, vymazána z registru RUIAN		
37	Dvůr Bašta čp. 37	Dvůr Bašta		Meduna - rekreační	
38	Chalupa 24	u Slobodníků		Josef Vlček	04/2018
39	Chalupa čp. 39		u Chalupů	Řimnáčovi	04/2018
40	Chalupa čp. 40		u Zachů	Kristina Čuchnová	
41	Chalupa čp. 41	u Udrů		František Hornyk	
42	Chalupa čp. 42		u Šindelků	Jankovcovi - rekreační	
43	Chalupa čp. 43	v Kutilové chalupě		Kozlovi (Jaroslav)	03/2017
44	Chalupa čp. 44	u Zemanů, v lukách	stará hasičárna	potraviny a spol. místnost	
45	Chalupa čp. 45	stojí na Gruntě čp. 18	u Hrádků	Tomáškoví - rekreační	
46	Chalupa čp. 46	ve Spurné chalupě	u Elingrů	El Kassemová	
47	Chalupa čp. 47		u Čuchnů	Čuchnovi	

čp.	číslo podle gruntovní knihy	pojmenování po chalupě	zavedené názy chalup	současní obyvatelé	uveřejněno v bulletinu
48	Chalupa čp. 48	ve Křížové chalupě		Špulákoví	
49	Chalupa čp. 49	na Kadlově		Jitka Kořínková	
50	Chalupa čp. 50		u Křížů	Břicháčkoví - rekreační	
51	Chalupa čp. 51	u Nácků		Radovan Hanta	
52	Chalupa čp. 52		u Kopytů	Hantovi	
53	Chalupa čp. 53	Brunerová Hájovna		Hrádkovi a Hrdličkovi	
54	Chalupa čp. 54	obecní hostinec		Pecha - podnikání	
55	Chalupa čp. 55	Hofbauerovy sádky		Radkovičovi	
56	Chalupa čp. 56	pův. Vášův haltýř do jeho zániku r. 1930		č. p. získala nemovitost/ část gruntu č. 15, současní obyvatelé Průchovi – rekreační	
57	Chalupa čp. 57	u Kolářů		Ladislava Deutschová	
58	Chalupa čp. 58	Vítkova chalupa - malá strana	u Kovářů	Kovářovi	
59	Chalupa čp. 59	u Tomíšků - malá strana		Domov Pístitina *	
60	Chalupa čp. 60	u Valendů - malá strana		Vrchotovi	03/2017
61	Chalupa čp. 61		u Cachů	Zdena Šachlová	
62	Chalupa čp. 62	Doňkův haltýř		Adamovi - rekreační	
63	Chalupa čp. 63		u Poláků	Jana Frantová	
64		Brunerova cihelna	číslo je převzato po staré cihelně	Kozákoví (současný dům Kozákových je novostavbou na louce)	
65	Chalupa čp. 65		u Maxů	Hana Samcová	03/2017
66			u Kubíčků	Karlíkovi	
67			u Hajnů	Kopelent - rekreační	
68			bývalý teletník	Blažkovi - rekreační	
69				Zdeněk Daňha	
70			část bývalého gruntu č. 15	Jannovi	
71				Eva a Michal Fišerovi	
72				Klára Linhartová	

* domov pro osoby se zdrav. postižením do r. 2015, nyní prázdný objekt v majetku JČ Kraje

Zajímavosti z historie i současnosti

Pojmenování místních částí

Na žádost Československé akademie věd - Slovanského ústavu v Praze, jmenoval tehdejší MNV v Pístině 11. února 1964 pro spolupráci s tímto ústavem Josefa Kováře z čp. 28, který vypracoval soupis pomístních jmen a zmíněnému ústavu zaslal:

„Pojmenování míst v katastru obce Pístina“: V naší obci vznikly názvy z dob tehdejšího panství Stráž nad Nežárkou pánů Vítkovců, později Rožmberků. Vítek ze Stráže měl několik dvorů v našem okolí a poddaný lid musel robotovat čili padělkovat na panských polích. Proto byly pozemky od strážských hranic našeho katastru zvány „Padělky“ a toto pojmenování zůstalo v těchto místech až podnes. „V čihadlech“ je pojmenování z doby, kdy z tohoto místa (vrchu) strážže vyhlíželi k zemským hranicím. „Ve vohůzkách“ – v těchto místech byla (a dosud je) stezka, kterou strážní hradu ve Stráži obcházeli okolí tzv. pochůzkou nebo vohůzkách. Severně od obce stávala dřevěná budova na sušení a zpracování lnu tzv. pazderna a pojmenování „U pazdery“ zůstalo v těch místech až do dnešní doby. Další pomístní jména nevyšvětlená: „U dvorů“, „Na cihelnách“, „Za stav“, „V lukách“, „V březí“, „Na babině“.

V roce 1964 Státní památková péče pojala do své kompetence kapličku ve zdejší obci, boží muka u čp. 57 (dnes přemístěná na konec vesnice směrem ke Stráži nad Nežárkou), a pomník padlých z první světové války. První dva objekty jako cenný historický majetek. Tyto hodnoty nesmí být nikdy poškozeny ani odstraněny.

Z dobového tisku

Pístina.

U příležitosti odchodu pana MUDra. K. Doňka, státního obvodního lékaře z osady Strážské do jeho nového působistě Jindř. Hradce, dovoluje si rodná jeho obec Pístina vzpomenouti jeho zásluh jako svědomitého lékaře i zástupce zdravotního obvodu, který svou péčí o nemocné i jako podpůrce veřejných účelů získal sympatie a památku všech, které opouští.

Dojemným okamžikem působilo na všechny přítomné, když po vykonání přednášky o nakažlivosti tuberkulózy a účelu Masarykovy Ligy dne 24. března 1929 v obci naší, rozliučil se se zdejšími občany, při čemž mnohé oko bylo slizou zroseno.

Děkujeme proto slouvitnému panu doktorovi za veskeré služby jeho lékařské vědy i za podpory finanční, udělené ve prospěch památky padlých a hasičského sboru místního.

Přejeme jemu v novém jeho působisti stálého zdraví, aby dlouhá léta mohl ještě ve prospěch nešťastných jako lékař přítel působiti. Na účel Masarykovy Ligy odvedeno z obce Pístiny 40 Kč.

Za osvětovou komit.: Za obec:

Václav Hryzák.

Frant. Meřena,
nám. starosty.

V Pístině konala dne 15. listopadu organisace nár. soc. členskou schůzi, na které o politické a hospodářské situaci vnitřní a zahraniční politiky referoval br. taj. Vrška. Projednány a schváleny záprvy organisace. Schůzi početně navštívěnou řídil br. důvěrník Kubíček.

28. 11. 1935 Zájmy Českomoravské vysočiny

Pro zločin zabiti odpovídal minulý týden před porotním soudem v Česk. Budějovicích Jan Máca, jenž čeledinu Karlu Růžičkovi v Pístině zasadil 5 ran nožem do těla, že tento následkem poranění v několika dnech zemřel. Máca priznal se k činu, jenž i svědky byl dokázán. Porotcům byla pak předložena jedna hlavní otázka, zdali jest vinnen, že proti Růžičkovi ne sice v úmyslu vražděním tak jednal, že z toho povstala smrt tohoto, ku kterému otázce porotci 10 hlasy přisvědčili. Máca pak byl odsouzen k těžkému postem zostřenému žaláři na dva roky.

Prodávala zadušená holoubata. Dne 1. t. m. přivezena na trh z Okr. Radouň dvě holoubata, o kterých pan. zvěrolékař zjistil, že byla zadušena a musela býti zničena.

8. 8. 1896 Ohlas od Nežárky

12. 4. 1929 Ohlas od Nežárky

Úmrtí menštinového pracovníka.

MUDr. Karel Kithier.

V těchto dnech opustil rady našich pracovníků, velké významnosti se těšící, lékař, lidumil, dr. Karel Kithier, obyv. železniční lékař v Suchdole n. Luž. Přesto, že žil životem nehlavním, zcela skromně, velkou účast na pohřbu svědčila, že byl pro svou činnost osobitně velmi známou a vženou. Pocházel z Jindřichovohradecka, obce Píštiny a vyrůstal jako syn lesního na panství bar. Aug. Leonhardho ve Stráži n. Než., kde vychodil školu obecnou. Studoval v Jindř. Hradci a na Králově universitě v Praze. Do Suchdola dostal se přičiněním Národní jednoty pošumavské, jejímž byl dlouholetým předsedou. Jako horlivý zastánce práv národa českého byl stoupencem národní demokracie. Byl několik let starostou obce, o kterou se velmi zasloužil. Jako všoče vzdělaný muž byl všem rádem i přítelem. Zúčastňoval se všech podniků národních v celých národních byl důsledně v životě rodinném byl vzorným manželem a pečlivým otcem. Neradil jsme se s ním loučili, když odcházel od nás na vždy.

18. 1. 1930 Národní listy - Dr. Kithier

SPOLEČENSTEVNÍ HONITBA

V PÍŠTINĚ
bude pronajata
VEŘEJNOU DRAŽBOU
dne 18. srpna t. r. o 2. hod. odpol.
v obecní úřadovně v Píštině.

**Při nákupu
odvolte se na inzerát
v našem listě, obchodníka
potěšíte.**

8. 8. 1935
Zájmy
Českomoravské
vysočiny

Hasičská práce v Píštině. Ve čtvrtek 3. února t. r. konala se ve sboru hasičském v obci Píština ve Stráži n. Než. valná hromada za účasti náčelníka O.H.J. V zahajovacím proslovu vzpomenu pana presidenta tatíčka Masaryka a čest jeho velké památce vzdali přítomní bratři povstáním. Podle činovníckých zpráv čítá sbor 19 členů, kteří na nepatrný počet omluvených stádně se valně hromadě účastní. Má obec Píština výkazem o činnosti hasičského sboru v této valné hromadě s radostí si uvědomuje, že vykonali tolik, co bylo možno a k bezpečnosti obce nutno. — Podle zprávy pokladní vykazuje sbor 2.293,80 Kč příjmy za uplynulý rok, v nichž jest zahrnuta podpora obce, příkladně peněžité dary od pojišťoven na nové zakoupenou motorovou stříkačku 650 Kč (Slavie, Hasičská a První česká) a dar pana továrníka Brunnera 100 Kč. Přímluvou pana starosty obce Hryzáka, který jest i starostou sboru, zakoupila obec členům nový pracovní stejnkroj a šepice a doplnila výstrojí, takže se mohou píštinští občané právem pochlubit, že s novým motorovým strojem mají i podle nejnovějšího vzoru vstrojený a vyzbrojený dostatečný počet mužstva, kterému nechybí ani plynové masky. V uplynulém roce zúčastnil se sbor dvou požárů v místní obci a jednoho v obci Příbrazi. V CPO cvičeno dvakrát společně se složkami CPO a třikrát samostatně. Zaježdí pana presidenta Dr. Ed. Beneše zúčastnilo se ve stejnkroji více než polovina členstva ve stejnkroji a v den pohřbu p. presidenta Obvoboditele Masaryka vzdali všichni počtu u pomníku padlých v místě. Dne 28. října utěna památka padlých rodáků úctami na přednášce, kterou uspořádal v obci br. Krůšek, okrovský samarit. dozorce hasičský. Přehledky technické práce hasičské okřak. dozorcem br. Prokávem dne 10. října byl přítomen celý sbor. — Ze zprávy samaritánské se potvrzuje účast nejen ve společných cvičeních, pořádaných v obci, ale i v odborných kursech ve Stráži, pořádaných panem obvodovým lékařem Dr. Baborem. Ženský odbor CPO v Píštině jest velmi dobře veden a spolupráce tato se sborem jest nejlepší příkladem, jak mohou i malé obce celku prospěti, je-li dobrá shoda a vzájemné porozumění. V činnosti vzdělavatelské jsou zaznamenány dvě přednášky a jedno divadlo, pořádané místním sborem. Knihovna, vedená br. Vitkem, jest umístěna v místní budově Kampelický společně s knihovnou obecní a čítá 335 svazků. Pro letošní rok byly provedeny volby všech činovníků a podle podané návrhy výborem voleno jednorozměrné akklamací, což znovu potvrzuje soulad, který mohlby i ve větších sborech nebývá. Starším a zakládajícím členům dostává se uznání za dosavadní činnost, stávají se náhradníky nových činovníků mladších a v dobré vzájemné shodě nastupují všichni novou práci pro příští rok, který jistě bude zaznamenán v obci i sboru zvýšenou činností, což přinese s 30. výročí naší samostatnosti všem radost i záruku bezpečnosti největší. H.

10. 2. 1938 Zájmy Českomoravské vysočiny

CO DĚLAJÍ REDAKČNÍ RADY? NEVYUŽIVÁ SE MATERIÁLU VYDANÝCH DOMEM OSVĚTY! VŠEOBECNÁ AGITACE NESTAČÍ. VE STRÁŽI NAD NEŽÁRKOU A PÍŠTINĚ SE POHORŠILÍ!

Dobře dělaná názorná agitace o žních se může stát dobrým pomocníkem. Po loňských dobrých zkušenostech s názornou agitací se všeobecně očekávalo, že letošní výsledek bude ještě lepší. Bohužel, zatím tomu nenabývá.

Navštívili jsme čtyři obce: Lásenčí, Stráž nad Nežárkou, Píštinu a Strábičec. Ve dvou těchto místech Stráži a Píštině byly v minulosti nástěnné noviny na dobré úrovni. Nyní se to o nich tvrdit naprosto nedá.

Ze Stráže je jen kousek do Píštiny. Hodnotit zde úroveň nástěnných novin by bylo velmi odvážné. Zde to redakční rada vyřešila velmi jednoduše. Nalepila na nástěnné noviny dva velké plakáty, všeobecně hovořící o žních a je bez práce. Mohou však uvést jednu výmluvu. U nás není JZD, máme zde jen farmu. Ale i občané v Píštině mají právo vědět, jak postupují žňové práce ve sloučeném JZD Stráž nad Než., jak si ve žních vede jejich farma.

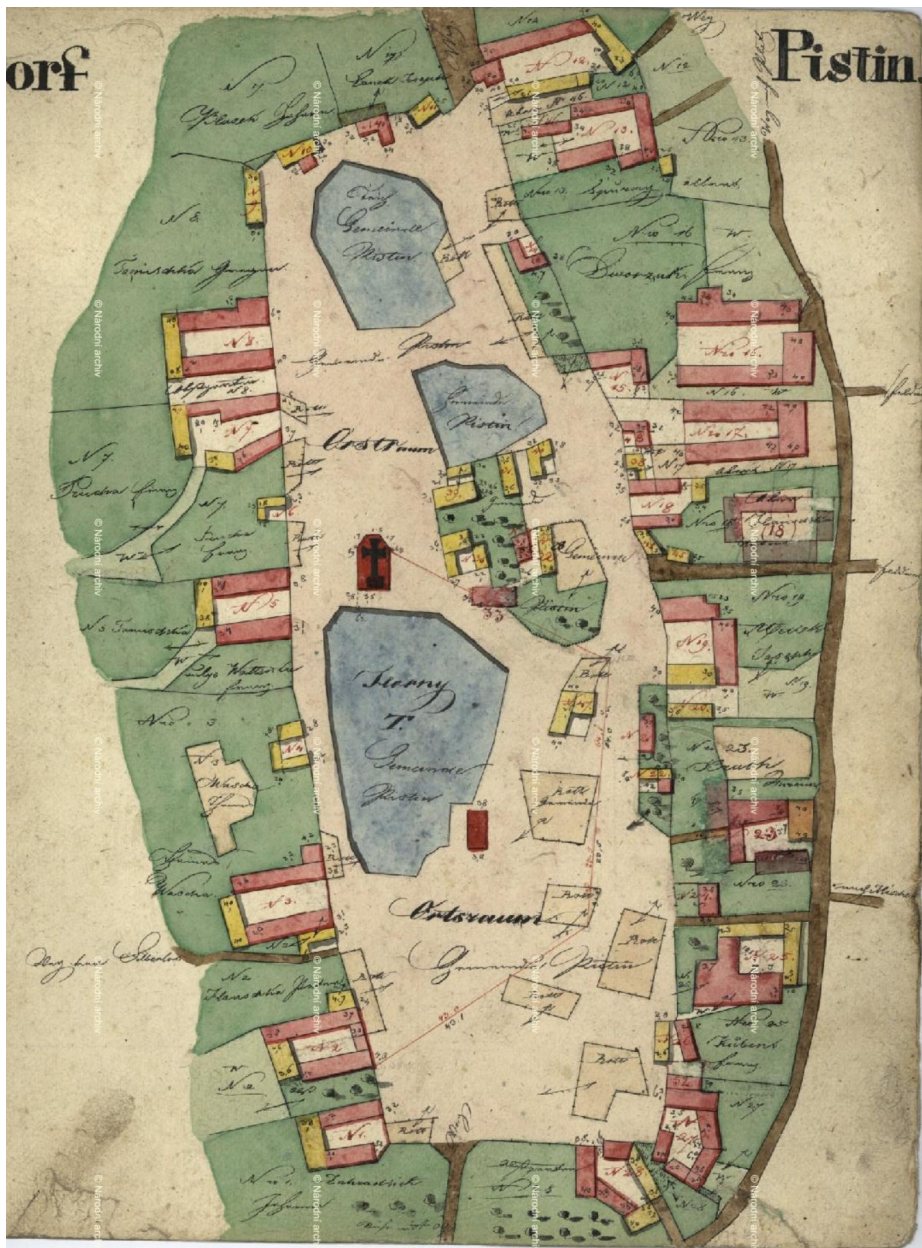
23. 8. 1963 Rozvoj

Místní lidová knihovna v Píštině u Stráže n. N. je zapojena do soutěže „Budujme vzornou lid. vnu knihovnu“. Již v roce 1961 získala knihovna čestná uznání. Tento úspěch chvilky soudruzi v Píštině samozřejmě opakují i nyní. Proto knihovnické s. Frant. Bartůš. se stará, aby čtenář do. stal do ruky vždy jen tu knihu, o kterou má zájem. Plánuje besedy o knihách i spisovatelích, doplnění magnetofonový. mi záznamy.

Knihovna se tedy právem může s právem zájmu oděi vesnice. Mezi nejpl. nější čtenáři patří s. Ma. ve Spulábou (na sním. ku) Foto J. Holický

5. 1. 1963 Rozvoj

Mapa Pístin - zřejmě z roku 1827.

O dubu

- Jak již bylo uvedeno v minulém bulletinu z roku 2017, stromy byly téměř vždy součástí budování křížů, křížků a božích muk. Byly vysazovány v jejich blízkosti a po lípě je druhým nejčastějším stromem právě dub.
- Dub býval z dávné historie principem mužského prvku (dominance, nebojácnost).
- Dubů je celá řada druhů (cca 600) a rostou téměř po celém světě. Rostou velmi pomalu a dožívají se mnohdy stovek let a výjimečně i několik tisíc... Výška stromů bývá i přes 40 m.
- Na Třeboňsku je nejčastějším dubem dub letní, zvaný též křemelák. Je známý především z hrází rybníků, kde byl vysazována pro zpevnění hrází.
- Kmeny dubů jsou po staletí drahým materiálem pro výrobu nábytku i stavby. Protože je dřevo trvanlivé i ve vodě, stavěly se z něj lodě, lávky, mola a mosty. Na pilotech z dubového dřeva stojí stará města – třeba známé Benátky... Z dubového dřeva se také dlouho vyráběly železniční pražce.
- Kůra mladých stromů je bohatá na třísloviny a tak se využívala k činění kůží.
- Výživné žaludy byly v minulosti vítaným krmivem pro domácí zvířata.
- Mouka ze žaludů v historii sloužila i pro obživu lidí, pekl se z ní chleba či se nastavovala obilná mouka (a to ještě mnohde i za II. světové války).
- Na Třeboňsku je také častým dubem dub zimní, zvaný též drnák. Duby se rozeznají zejména podle žaludů (dub letní je má na dlouhé stopce, dub zimní je má přisedlé a prakticky nemá stopku).
- Na listech dubů se tvoří často kulovité háčky způsobené žlabatkou dubovou. Byly využívány k výrobě inkoustů a tinktura z nich bývala součástí ústních vod.
- Největším dubem na Třeboňsku je „veledub“ na Jemčině, jehož obvod kmene je 848 cm. Řada velkých dubů je na Novořecké hrázi – s obvodem kmene kolem 600-700 cm. V Pístině a blízkém okolí se nachází několik dubů s obvodem kmene kolem 400 cm (duby u rybníka Staviště, dub u Starého rybníka).

Zdroje a citace

- Web obce Pístina
- Kroniky obce Pístina
- Kamenná boží muka v jižních Čechách a přilehlé Moravě (Z. Paloušová 2009)
- Stráž nad Nežárkou (obec Stráž nad Nežárkou 2002, M. Hule)
- MAS Třeboňsko, o.p.s (webové portály)
- Zděná boží muka v jižních Čechách (P. Hájek 2009)
- Nad hladinami rybníků (manželé Kodlovi 2001)
- O životě a lidech na panství strážském (J. Brožek a F. Jílek 2008)
- Staré a památné stromy Třeboňska (kolektiv autorů 2008)
- O lidech, času a stromech (Michael Vescoli 1995)
- Svět stromů (Keith Rushforth 2006)

Závěr

Tento bulletin nazvaný „Putování po křížcích, křížích a božích mukách 04/2018“ vznikl v první polovině roku 2018. Včlenili jsme do něj některé části předchozích bulletinů z let 2015, 2016 a 2017.

Uvítáme jakékoliv připomínky, názory a doporučení k vlastní publikaci - k textům i fotografiím - které je možné posílat na e-mail info@tr-ops.cz či na Tělovýchovný spolek Pístina tspistina@gmail.com.

Na další společná díla se těší

Kolektiv autorů

Poznámky

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Poznámky

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Třeboňská rozvojová společnost o.p.s.
2018

